

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati
 petih vrst 2 D; notice, poslaste, izjave, reklame, predkredit vrsta 3 D;
 poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
 Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kraljeva
 ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopise sprejema le podpisane in zadoščene frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—	
6 „	72—	72—	132—	
3 „	36—	36—	66—	
1 „	12—	12—	22—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 100 p nakaznico.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Italija brez tiskovne svobode.

Italija, iz katere je včasih tako pomorno donel glas svobode, se predstavlja danes kulturnemu svetu vedno silneje uprežena v diktatorski jarem, v katerem umira sleherna smešljiva beseda o delu za bodočnost domovine in njenega ljudstva. V Rimu živi diktator, ki misli za vso deželo in zahteva, da se vsi vsespovsod samo njegova volja. Kjerkoli se pojavi kak odpor, ga zadušijo po svojih ljudeh, ako le mogoče takoj, ako ne gre tako hitro, pa si poišče polagoma sredstva, s katerimi se mu odstrani s pota vse, kar je zanj spodtakljivo. Mussolini je v svojih načrtih dosegel že velike uspehe. Sedaj je sprejeta njegova volilna reforma in v bodočem parlamentu bo odločevala izključno le »črna srjaca«. V popolno podkrepitev svoje pozicije je posegel še po časopisu, katero bo moralo odslej biti do celja poslušno željam fašizma. Te želje bodo ukaz, in ako bi se kateri list vsprotil kak želi in ukazu, bo moral poginiti. V rokah fašistovskega pokrajinskega prefekta je usoda italijanskega časopisa. On stori lahko s časopisom, kar hoče. Odslej ne bo treba nič več fašistovskih »hodov za kaznovanje njim nevšečnih listov; kazen in ustavitelj lista odredi prefekt, kadar se mu zljubi. Italijansko časopisje se že od tedaj, odkar je fašizem na oblasti, ne more kretati, kakor bi hotelo, ker visi nad njim mračna roka fašistovskih organizacij, nove dispozicije za tisk pa groze italijanskemu novinarstvu s smrtjo, ako se ne uda popolnoma trdi pesti diktatorja Mussolinija.

Zakonski načrt za omejevanje tiskovne svobode določa, da mora biti odgovorni urednik lista ali njegov ravnatelj sam ali eden izmed urednikov. Senatorki in poslanci so izključeni. Lastnost odgovornega urednika izgubi oziroma je ne more prevzeti oseba, ki je bila dvakrat obsojena zaradi kaznivih dejanj, zagrešenih potom tiska. Pokrajinski prefekt ima, brez predhodnega kazenske postopanja, kjer je to na mestu, pravico, da posvari odgovornega urednika, ako dotični list z neresničnimi ali tendencioznimi vestmi otežkuje diplomatsko delovanje vlade v odnosih z inozemstvom, ali oškoduje kredit države ali pa vzbujajo nepravilno vzemljenost v ljudstvu in moti javni red, ako dalje podžiga ljudstvo h kaznivim dejanjem, k nepokorščini do oblasti ali ovira javno službo, podpira korist tujih držav ali morda zaničuje domovino, kralja, kraljevsko družino, papeža, državno vero. Prefekt zaslji komisijo, v kateri so: en sodnik, en namestnik kr. prokuratorja in en novinar, potem s predpisanim odlokom lahko odstavi odgovornega urednika in odkloni priznanje novega pri listu, pri katerem je bil urednik ali so bili uredniki obsojeni za kako kaznivo dejanje potom tiska te-

kom dveh let, ali pa so bili tekom enega leta dvakrat posvarjeni v prej navedenem smislu.

Na prvi hip bi kdo sodil, da so nekatere nove odredbe povsem dobre, pa če tudi bi bile, skazi morebitni trenutni delno ugodni vtis samovolja prefekta, ki se pojavlja iz zakonskega načrta. Brez odgovornega urednika ne more noben list izhajati. In kako lahko je prefekt, da spravi list ob odgovornega urednika, to se pravi: da ustavi list! Nova naredba govori o kazenskem postopanju, kjer je to umestno, ali prepušča prefektu takojšen nastop proti listu. Gotovo pa ni težko, list dvakrat posvariti in ga ustaviti! Seveda posluje najprvo komisija, ki izda svoj parer, potem pa odloči prefekt, pač kakor baš hoče. Neresnične ali tendenciozne vesti! Kaj vse se lahko spravi v okvir vesti s tako označbo! Ako bi na pr. kak list zapisal, da Italija nima denarja, da bi plačala svoje zunanje dolge, se lahko smatra tako trditve za neresnično in tendenciozno, ki škoduje njenemu ugledu v svetu, pa s ledi svarilo in ustavitelj lista.

Milanski »Corriere della Sera«, ki se bavi obširno z zakonskim načrtom za omejevanje tiskovne svobode, izvaja med drugim ironično: »Malo dobre volje in tekom enega leta, enega meseca ali enega tedna pa bo mogel biti ustavljen tudi »Corriere della Sera«. Potem piše: »Mi nikakor ne rečemo, da bi se ne smela zloraba tiska pobijati in zadušiti; mišče se ne drži tako strogo, kakor mi, koncepcije dolžnosti in odgovornosti dnevne žurnalistike. Pa naj se stvorijo novi zakoni, ako ne zadoščajo sedanji; naj bodo strogi, kakor treba, ali zakoni morajo biti, tako da se listi podreajo razsodbam in ne samovoljnemu odloku.« Dvigajo se z novinarske strani protesti, ki pa ne bodo nič izdali. Italijansko časopisje se prileže v službo fašistovske vlade; kateri list bi potegnil malo v stran, bo strogo posvarjen in hitro odstranjen, ako ne bo lepo pokoren. Tako je danes v Italiji, katera sicer neprestano kriči o svoji dvatisočletni kulturi in se baha, da načeljuje delu za napredek v Evropi. Fašizem se dviga kvišku po oporah, ki slone na nasilju. Vsako nasilje rodi odpor. To je večna resnica, ki se izkaže brezdvomno svoječasno tudi v Italiji. To bo polom, kadar odpor podere stebre, na katerih sedaj vedno prešernejše kvišku kipi Mussolinijev diktatorski fašizem!

V Jugoslaviji uživamo polno tiskovno svobodo. Vsak poštenjak se veseli tiskovne svobode in pričakuje, da se uporablja v dobre svrhe, da se moremo odkrito pogovoriti med seboj, povedati si brez pridržka, kaj hočemo in po čem stremimo v svoji državi, da jej ustvarimo temelje, ki bodo stali nemajno za vedno. Lepa je tiskovna svoboda in

njena korist je lahko neizmerna, kakor pa je tudi lahko neizmerna škoda, ki jo prinese zloraba tiskovne svobode! In kje v Evropi se tiskovna svoboda zlorablja hujše kakor v Jugoslaviji? Strašno je zlo, ki je naraslo iz te zlorabe. Nič se ne more zavzeti za tako omejevanje tiskovne svobode, kakršno je zapovedal Mussolini italijanskemu časopisju, ali gotovo je to, da vsaka država, ki hoče živeti in uspevati, se brani in se čuva pred svojimi nasprotniki v notranjosti in zunanosti. Kdor v tisku ru-

je in deluje proti državi, tega ima državni zakon prijeti in z njim obračunati. Ne pred samovoljo kaknega posameznega državnega činovnika ampak pred redno sodišče spadajo tiskovni pregreški in prestopki, sploh morajo biti v vsaki moderni državi vse dispozicije za tisk urejene zakonito in tako se imajo tudi izvajati. Svoboda tiska naj živi, vsaka zloraba tiskovne svobode pa naj se zaduši, in sicer takoj in korenito. Pri nas v Jugoslaviji je to zelo nujno potrebno!

Narodna skupščina.

Nadaljevanje razprave o vojaškem zakonu. — Klerikalci predlagajo ministrstvo za mornarico.

— Beograd, 18. julija (Izv.) Narodna skupščina je včeraj nadaljevala debato o zakonu glede ustrojstva vojske in mornarice. Do včeraj je bilo sprejetih 196 členov zakona. Pričakovati je, da bo razprava na današnji skupščini dokončana in bo zakon sprejet. V debato so posegli klerikalci, ki so skušali včeraj stvarno izpodbiti zakon. V svojih govorih niso včeraj rabili demagoških fraz, le Kremžar je ponovno ogreval staro klerikalno zahtevo, da imajo rekruti odslužiti v krajih, kjer so bili potrjeni, to je da imajo slovenski vojniki služiti v Sloveniji. Drugače so klerikalci zelo potrjeni in doživljajo zadnje dneve blamažo za blamažo.

Predsednik g. Ljuba Jovanović je otvoril ob 9.15 plenarno sejo narodne skupščine. Po končanem formalnostim in odobrenju zapisnika je skupščinski tajnik posl. Bojović naznanil, da je predložil finančni minister narodni skupščini načrt o spremembah in dopolnitvah k zakonu o taksah in pristojbinah. Načrt je bil odkazan finančnemu odboru.

Vojni minister general Pešić je nato odgovoril na interpelacijo posl. Miloša Radosavljevića o dovolitvi brezplačne železniške vožnje vojakom, ki odhajajo na dopust. Minister je pripomnil, da po sedanjem zakonu absolutno ni bilo mogoče dovoliti vojakom brezplačne vožnje in ker je bilo to krivično, vsebuje novi vojaški zakon določbo, da imajo vojniki pravico na brezplačno vožnjo po železnici in sicer enkrat na leto (Posl. Vojislav Lazić: »To je malo!«)

Zbornica je nato prešla na dnevni red k podrobni razpravi o vojaškem zakonu.

Posl. Ivan Puceš (SKS) je stvarno kritiziral gotove določbe vojaškega zakona, ki niso v skladu s položajem kmetijskega ljudstva. Poslanec je izjavil med drugim, da bo dobil po novem zakonu vojni minister več rekrutov nego je za nje določen kreditov. Za poziv rekrutov v vojaško službo bi bil najugodnejši rok 1. oktober vsakega leta.

Posl. Vojislav Lazić (zemljorad.) je v kratki utemeljitvi zahteval, da se služba v stalnem kadru, ki jo določa člen 43. na 18 mesecev, zniža na eno leto, ker bi na ta način država bila v ugodnem položaju boljše prehranjevanja in oskrbovanja vojsko. Glede skrajšane 9-mesečne vojaške službe, ki jo določa člen 50, zahteva določitev službe na 6 mesecev. Vojakom, ki odhajajo na dopust, se ima vedno dovoliti brez-

plačna vožnja, in ne samo enkrat, kakor to zahteva zakon.

Posl. Kremžar (kler.) je zopet ponovil kot zastopnik slovenskega ljudstva zahtevo svojega kluba, da imajo Slovenci služiti v Sloveniji. Zahteval je, da se v zakon vstavi določba, da ima vsak vojak odslužiti v stalnem kadru armije, v kateri je bil potrjen.

Posl. Svetozar Glogović (dem.) je naglašal, da je rok kadrske službe previsok in ga je treba zmanjšati iz gospodarskih razlogov. V sedanjih gospodarskih krizah smo dolžni, da narodu ne jemljemo delavnih sil. Zahteva znižanje službe na 5 mesecev. Ne imel bi pa ničesar proti 18 mesečni službi, če bi se vojaštvo uporabljalo za kulturne in splošno gospodarske svrhe. S tehničnim razlogi je podprl zahtevo, da se učiteljem, ki jih je nad 15.000, dovolji skrajšana službena doba 6 mesecev.

Govoril so še posl. Fran Škufelj (kler.) in poročevalec večine posl. Maksimović. Skupščina je nato sprejela vse člane drugega poglavja. Za zakon so glasovali poleg radikalcev demokratije in druge skupine, proti pa klerikalci in muslimani.

Zbornica je za tem prešla k tretjemu poglavju: mornarica. Sprejeti so bili člani 146 do 154. Posl. Žebot (kler.) je govoril o mornarici. Predlagal je, da se naj ustanovi posebno ministrstvo za vojno mornarico, ki naj izvede organizacijo mornarice in prevzame vse zadeve od vojnega ministrstva, ki spadajo v resor mornarice.

Predsednik skupščine je sejo zaključil ob 12.45. Danes se razprava nadaljuje o vojaških zakonih.

PARLAMENTARNE POČITNICE.

— Beograd, 18. julija (Izv.) Vlada torzira delo v parlamentu, da do konca meseca narodna skupščina reši štiri najnujnejše zakone. Vojaški zakon bo danes sprejet. V Zakonodajnem odboru se bo danes končala debata o uradniškem zakonu, ki bo takoj predložen narodni skupščini v razpravo. Dalje je izrečena želja vlade, da se imata rešiti do 28. tm.: 1.) zakon o službeni pragmatiki za uradnike in uslužbence državnih železnic in 2.) zakon o srednješolskih profesorjih. Oba ta dva zakona se nahajata v razpravi v zakonodajnem odboru.

Parlamentarne počitnice se prično 28. tm. in bodo trajale najbrže do 1. ali 15. septembra.

Ministrski predsednik g. Nikola Pašić bo po končanem parlamentarnem delu od-

potoval na odmor. Najprej odpotuje za nekaj tednov v Pariz. Tam se ima sestati s francoskim politiki, sestane se tudi z ministrskim predsednikom Poincaréjem, s katerim bo obširneje obravnaval razna naša kraljevino zadevajoča mednarodna vprašanja. Iz Pariza odpotuje g. Pašić na Blej, kjer ostane s svojo rodino delj časa.

Razprava o uradniških plačah.

DRUGO POGAVLJE ZAKONA SPREJETO. — RAZPRAVA O UREDITVI URADNIŠKIH PLAČ.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Zakonodajni odbor je na včerajšnji seji, ki se je pričela ob 17., nadaljeval podrobno razpravo o uradniškem zakonu. Minister Marko Trifković je izjavil, da sprejema nekatere predloge glede kategorizacije uradništva. Posl. Glogović (dem.) je predlagal, da se plače uradnikov in oficirjev izenači.

Posl. dr. Kojić (rad.) se je v imenu večine izjavil proti izenačenju. Debata o drugem poglavju je bila nato zaključena. Zakonodajni odbor je z večino glasov sprejel poglavje zakona z nekaterimi spremembami. Sprejet je bil tudi predlog dr. Kumandulja glede izvršitve v prvo kategorijo. Sedaj se ta člen glasi:

»V I. skupino I. kategorije pridejo predstavniki državnega sveta, kasacijskega sodišča, glavne kontrole in redni vseučiliški profesorji z 20 leti službe, ki se jim šteje v pokojnino. Vse ostale stroke uradnikov drž. službe se porazdelijo s kraljevo uredbo v smislu člena 6. 7 in 8.«

Zakonodajni odbor je nato prešel k razpravi IV. poglavja zakona, ki govori o plačah aktivnih državnih uslužbenecov.

Posl. Josip Reischer (dem.) je imel zelo stvaren, izčrpen in temeljit govor o uradniških plačah. Na podlagi statističnih podatkov je dokazal, da se uradniške plače niso več kakor štirikratno zvišale od predvojnih. Zelo obširno je razpravljal vprašanje osnovnih in položajnih plač. Glede ureditve teh plač je posl. Reischer predlagal sledeče:

I. kategorija:
 1. skupina 48.000 dinarjev letno, 2. skupina 42.000 dinarjev, 3. skupina 36.000 dinarjev, 4. skupina 18.000 dinarjev, 5. skupina 12.000 dinarjev, 6. skupina 9.600 dinarjev, 7. skupina 7.200 dinarjev, 8. skupina 5.400 dinarjev in 9. skupina 4.200 dinarjev.

II. kategorija:
 1. skupina 9.600 dinarjev, 2. skupina 7.200 dinarjev, 3. skupina 5.400 dinarjev, 4. skupina 4.200 dinarjev, 5. skupina 3.000 dinarjev.

III. kategorija:
 1. skupina 5.400 dinarjev, 2. skupina 4.200, 3. skupina 3.000 in 4. skupina 2.100 dinarjev.

Slične predloge glede na ureditev prejemkov je stavil tudi za državne uslužbence in nameščence, ki so izven kategorij.

IV. poglavje določa v prvih paragrafi načelno razdelitev prejemkov: A) Uradniki, ki so razdeljeni v kategorije, imajo pravico do sledečih prejemkov: 1.) redne plače, ki se deli na osnovno in pa položajno, 2.) stanarine, ki se deli na redno in povečano, 3.) doli-kade za deca.

Conan Doyle:

23

Razpad in vstajenje svetovja.

Roman.

In ti mrtveci! Spočetka so nas nešete gruče režečih mrtvaških obrazov navdajale z vedno ponovljeno grozo ter zapustile v nas tako močan in težak vtis, da ga spet ponovno doživljamo: to počasno vožnjo po dolini, mimo one pestneje z otroci, mimo starega, v voz vpreženega konja, mimo kočijaža, ki sključen sedi na kozlu, mimo mladega moža, ki se drži z vso trdnostjo za ključko vrat pri vozu, kot da bi hotel pravkar skočiti z voza. (Globle spodaj: nakopičena gruča poljskih delavcev, ki kaže v divjem neredu na živih in zro z mrtvimi, osteklenimi očmi v nebo. Vse te pogode vidim tako živo pred seboj, kot da bi jih gledal na fotografiji. Toda dobrodejna narava nam je kmalu otopila te tak izmučene živce. Ogromni valovi opustošitve ni pripuščal nikakega občutja za posredni slučaj. Posamezniki so izgubili z gruče, druče v maso, sled-

nje pa so se oblikovale v vsesplošni pojav, s katerim smo se morali kratkoma spoprijazniti. Le tu in tam, če smo naleteli na posebno tragičen oziroma grotesken prizor, smo se zavedli strahote celega položaja. Posebno nas je pretresla usoda otrok, ki nas je navdala z neodoljivim čustvom neznozne krivice. Človek bi se kar zjokal. Gospo Challengerjevo so obšile bridke solze in njena žalost se je še zvečala, ko smo se privozili mimo velikega šolskega poslopja ter zagledali dolge vrste majhnih postav, ki so ležale raztresene po cesti pred šolo. To so bili otroci, ki so jih prestrašeni učitelji spustili od podruka in bili so pravkar na poti domov, ko jih je prehitel smrtonosni strup. Mnogo prebivalcev je ležalo pri oknih v svojih stanovanjih. V Tunbridgeju ni bilo skoro okna, kjer ne bi v nas zastrel kak mrtvaški obraz. V poslednjem trenutku jih je občutek tesnobe, želja po kisiku, ki smo jo samo mi mogli utešiti, prignala k odprtim oknom. Tudi stee so bile posejane z moškimi in ženskami, ki so brez pokrival, kakor so bili, pridrali iz svojih hiš. Marsikateri so kop-

nili kar po cesti. Prava sreča, da je bil lord John tako spreten voznik, kajti nič kaj lahko ni bilo voziti po takih cestah. Skozi vasi in mesta smo se morali pomikati le zelo počasi in še se spominjam, da smo morali pri neki priliki pred šolo v Tunbridgeju toliko časa čakati, dokler nismo odnesli v stran trupel, ki so nas ovirale na poti. Prav dobro so mi ostali v spominu nekateri značilni prizori te obširne panorame smrti na cestah v Suseksu in Kentu. Tako na pr. smo pred gostinjo v Southboroughu zagledali velik, prekrasen avtomobil, v katerem se je nahajalo nekaj izletnikov na povratku iz Brightona ali pa Eastburnea. Bile so tri izbrano oblečene gospe, vse tri mlade in lepe. Ena izmed njih je držala v svojem naročju ljubkega kitajskega peščka. V njeni družbi se je nahajal že izžn, starejši gospod in neki mlad aristokrat, ki je z očmi še vedno držal monokel, med prsti orokavičene roke pa tiščal že dogorelo cigareto. Smrt jih je pač nemarno napadla in jih ohranila v naravnem položaju. Vsi so naličevali spečim, samo sarejši gospod ne, ki si je z zadnjim izumom tesnob-

nega občutja odtrgal ovratnik, da bi svobodneje dihal. Poleg stopališča pri avtomobilu pa je čepel sključen natak, ki je še vedno držal v roki desko z razbitimi čašami. Na drugi strani sta ležala dva zamarnjena in strgana potepuha, mož in žena; mož je še prožil svojo roko po milodarih. Le en sam hip je zadoščal, da je izravnal vse stanovske razlike in napravil iz aristokrata, potepuha in psa v ničemer se razlikujočo mrtvo maso razkrajajočih se protoplazem.

Nekega drugega prizora se še tudi spominjam, ki se nam je nudi nekaj milij proč od Seveonaksa, blizu Londona. Na desno roko se namreč na podolgovatem, s travo poraščinem pobočju nahajala lep samostan. Ob začetku svetovne katastrofe se je na tem pobočju zbralo veliko število šolskih učencev in učenek, da bi molili; smrt pa jih je dohitela, prav ko so klečali. Pred njimi je ležala dolga vrsta nun, malo višje gori pa posamezna ženska postava, ki smo jo smatrali za mater prednico. V nasprotju z onimi izletniki so menda ti ljudje že slutili, da se bliža konec, in se zbrali, da bi lepo in

časno zapustili ta svet. Učiteljice in učenke so se združile v poslednjem skupnem pouku.

Se vedno je moj duh ves omotičen vsled groznih vtisov, ki so nas med potjo prestrašili, in zaman iščem besed, da bi le približno izrazil naše občutke in čustva. Najbolje bo, če se zadovoljim s tem, da poročam o vsem, kar smo videli.

Celo Summerlee in Challenger sta bila povsem strta in lord in jaz nisva prav nič čula o najinih tovariših za nama, in vso pot se je od časa do časa oglašalo le lahno ihtenje gospe. Lord John je bil vse preveč zaposlen z naravnanim avtomobilom in z izogibanjem cestnih ovir, da bi se smel posvetiti razgovoru. Vso pot je pred se ponavljal samo en izrek, ki je, vedno ponavljajoč se, učinkoval uprav ubijajoče, ki mi pa je slednjič vendar le izvalil nasmeš, ker je ta izrek vseboval lardo-mnenje o tem sodnem dnevu, namreč: »He, lepo gospodarstvo, kaj.« Ta vzklík je ponavljal pri vsaki novi podobni grozi in apokaliptiki.

B) Uradniki izven kategorij prejema plačo in pa doklado za deca (rodbinsko do plačo).

C) Zvaničniki in uslužbeni prejema plačo, stanarino in pa rodbinsko do plačo.

O predlogu poslanca Reisnerja se je razvila daljša debata, v katero so posegli posl. dr. Hohnjec (kler.), posl. Gjorgjevič (dem.), posl. dr. Kumanudi (dem.) in minister Marko Trifkovič.

Posl. Svetozar Pribečević (dem.) je končno predlagal, da se k razpravi o ureditvi uradnih plač pozove tudi minister financ dr. Stojadinović in vojni minister general Pešič. Prvi naj bi podal strokovno poročilo o finančnem efektu, drugi pa o ureditvi uradnih plač. Radi tega je predsednik Marko Gjurič ob 20. sejo prekinil in odredil nadaljevanje razprave za danes ob 16. popoldne.

Telefonska in brzojavna poročila

Pred odločilnimi ukrepi proti Radiću.

Radić se ima izročiti sodišču. — Radićevo žaljenje kraljice.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Tekom zadnjih dni, po znanem shodu Radića dne 14. t. m. in po objavi zagrebskega protokola je nastalo v vrstah radikalne stranke in vladinih krogov veliko ogorčenje in nezadovoljstvo proti Radiću. Doslej so nekateri radikali kolikortoliko optimistično presojali Radićeve politične govore, smatrali so ga za rafiniranega demagoga, sedaj po zadnjih Radićevih izjavah pa je nastopilo odločno gibanje, da se ima Radić ali izročiti sodišču ali pa spraviti v kako blaznico. Radićev govor na shodu v Zagrebu dne 14. t. m. je napravil povsod v Beogradu mučen in težak utis. Vsi vodilni parlamentarni in vladini krogi odkrito konstatirajo in izjavljajo, da je treba Radića radi žaljenja kraljice Marije pozvati na odgovor pred pristojno oblast in da se ima proti njemu uporabiti zakon za zastoje države. Globoko ogorčenje je zlasti Radić izzval, ker je primerjal našo kraljico zloglasni dami, ki je za časa francoskega kralja Ludovika XIV. igrala na pariškem dvoru važno politično vlogo, madame Pompadour. Takih izpadov ne moremo več trpeti. Časa potrpežljivosti je prenapolnjena. Radi te-

ga so radikalni krogi odločili, da nastopijo proti Radiću z vso odločnostjo. Glavni organ radikalne stranke »Samouprava« tudi danes v uvodniku z vso resnostjo zahteva, da tako postopanje ne sme ostati brez kazni. Zaježiti je treba Radiću pot, ki jo je nastopil proti državi in narodnemu edinstvu. Nastopila je nova nevarna etapa v Radićevo politični borbi. V razgovorih z uglednimi radikalnimi voditelji je Vaš dopisnik mogel ugotoviti, da bo vlada v najkrajšem času znala varovati svojo avtoriteto in bo pozvala Radića na odgovornost. Po izjavi nekoga ministra je Radić imel dovolj časa, da bi se izpametoval. Vlada ne more več gledati skozi prste, ko je Radić tako nizko žalil kraljico. Tudi v samih parlamentarnih krogih je Radićeva žaljivka izzvala ogorčenje.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Radićevih žaljivk, naslovljenih na našo kraljico, je sklenila beogradska nacionalistična omladina sklicati protestni shod, da tam manifestira za državno in narodno edinstvo ter priredi ovacijo kralju in kraljici.

ROBERT CECIL REŠIL ANTANTO.

— Pariz, 17. julija. (Havas.) »Matin« piše pod naslovom »Kako je Robert Cecil znova rešil Entente cordiale«, da je bilo besedilo angleške izjave, ki da je sestavljal prvotno lord Curzon, tako ostro, da bi bilo povzročilo takojšen prelom antante. S pomočjo Baldwinja je Cecil prevzel inicijativo, da se ta načrt odkloni. Šel je tako daleč, da je vprašal svoje kolege, da-li verjamejo, da bi bila Angleška pripravljena nastopiti proti Franciji s silo in izsiliti njeno soglasje z angleškim stališčem. Odgovor je bil povsem negativen. Končno je ministrski svet spoznal, da bi bila edina mogoča posledica, ako bi sprejeli Curzonovo besedilo, ta, da bi prišlo med zavezniki do preloma in bi Francija imela proste roke, da ugonobi Nemčijo. In to je baš ono, pravi »Matin«, kar hoče angleška vlada za vsako ceno preprečiti.

DR. BENEŠ V BRUSLJU.

— Pariz, 17. julija. (Havas.) Danes je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš konferiral v zunanjem ministertvu o skupnih političnih vprašanjih in o trgovinski pogodbi med Češkoslovaško in Francijo. Jutri odpotuje dr. Beneš v Bruselj, kjer se sestane z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom. Pokajal se bo z belgijsko vlado o skupnih zadevah in o predložitvi trgovinske pogodbi med obema državama. Češkoslovaška republika bo odšel v ozkih političnih in gospodarskih stikih z zaveznimi državami.

TURŠKE ZAHTEVE V LAUSANNI.

— Lausanna, 17. julija. (Izv.) Švicarska brzojavna agencija poroča o mirovni pogodbi še to, da moralo zavezniške države umakniti svoja bojna ladja in posadko v Dardanelah tekom 6 tednov po ratifikaciji pogodbe od strani angleške narodne skupščine. Vsaki vesitvi dovoljujejo Turki imeti v Dardanelah po 1 križarko in 2 rusiča dolet, dokler ne stopi v veljavo konvencija o morskih ožinah. Glede koncesij Wickers—Armstrong & Co in splošne železniške uprave je bil dosežen sporazum. Iz drugih virov poročajo, da delegati na konferenci delujejo z vso energijo na tem, da se čim prej doseže sporazum tudi glede ostalih nerešenih vprašanj. Pričakujejo, da bodo vse zapreke odstranjene in mir definitivno sklenjen 24. julija.

V PORURJU.

— Berlin, 17. julija. (Izv.) »Vossische Zeitung« poroča iz Essena: Iz Thyssenovih rudnikov, ki so jih Francozi zasedli v nedeljo zato, ker ni bil plačan davek od premoga, so začeli slednji izvažati zaloge premoga in koksa. V livarni Witten je bilo povedano razpolagati s premogom in koksom. List pravi, da je posledica francoskih ukrepov glede zaloge premoga ta, da im izjava pramankovati premoga. Vedno bolj se bliža trenutek, ko bo produktivnost v premogu znova višja.

— Ljubljana, 17. julija. (Wolff) Francozi v petek zasadi tukajšnje podružnico dr. vane banka. Ravnavala banke in nekatere druge uradnike stražijo noč in dan. Francozi hočejo na ta način dobiti ključ od trezorov. V dnevni blagajni imajo 375 milijonov mark.

NOV USPHEH MEDICINE.

— Pariz, 17. julija. (Havas.) »Echo de Paris« poroča, da je bila akademija znanosti obveščena o važni iznajdbi dveh francoskih zdravnikov, ki sta našla sredstvo za boj proti ošpicam.

Gospodarstvo.

ZA IZVOZ GORIŠKEGA IN ISTRSKEGA VINA V SLOVENIJO.

— Rim, 17. julija. (Izv.) Poslanec Pesante je podal na trgovsko in finančno ministertvo predlog za izvoz 300.000 hektolitrov goriškega in istrskega vina v slovenski del Jugoslavije z najmanjšimi carinskimi stroški, da se tako odpomore vinogradniški krizi v Julijski krajini. Pesante pravi, da se je z novimi carinskimi tarifi, ki so stopili v veljavo 1. jul., znižala znatno carina za uvoz živine iz Jugoslavije in se je za nekatere predmete celo povsem opustila, vsled česar naj bi v kompenzacijo jugoslovenska vlada privolila omejen uvoz vina iz Julijske krajine v Slovenijo.

— z Novosadska blagovna borza 17. julija. Novi Sad, 17. julija. Na produktivni borzi notirajo: Bačka pšenica, 76/77 kg. 2—3%, 3 in pol vag. 405—410, bačka 77/78 kg. 2—3%, 2 vag. 412—415, nova bačka 78 kg. 2—3%, 5 vag. 387.50, nova bačka 4 vag. 350—365, nova bačka za julij 2 vag. 365, bački ječmen 64/55 kg 5 vag. 292.50—295, bački oves ponudba 320, bačka koruza 10 vag. 300—305, bel bački 1 vag. 317.50, bačka moka »0« ponudba 660, »0« 6 vag. 625—642.50, »2« ponudba 625, »5« 1 vag. 330, »6« 1 vag. 475, »7« ponudba 425, bački otrobi za september, oktober, november 12 vag. 150. Tendence nelpremenjene.

— III. Ljubljanski velesjem. Prijavni rok za udeležbo na III. Ljubljanskem vzorčnem velesjemu se zaključuje dne 24. t. m., nakar se prične z razdeljevanjem prostorov. Koncem meseca julija se začne razpoložljati načrti o dodeljenem prostoru. Po zaključku prijavnega roka se bo upoštevalo nove prijave samo še po razpoložljivem prostoru, katerega je malenkostno število m² na razpolago. Kupci iz vseh krajev se že danes številno prijavljajo k udeležbi, katerega bo letos velika. Vsi industrialci, trgovci in obrtniki, vpošlijite takoj prijavnino, da se vam rezervira prostora. Kupčijski uspehi so letos zasigurni.

— z Seznam Importnih in eksportnih trgov in kraja trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, kateri obsega vso Slovenijo z delom Prekmurja, bo izšel za časa III. ljubljanskega velesjema. Oblika mu bo približno 12/20 cm. Ta seznam bo dobrodošel vsemu trgovskemu svetu in bo razširjen ne le po Sloveniji in po drugih delih naše države, marveč tudi v inozemstvu. Razpisano bo konzulatov vseh tujih držav ter trgovskih agencijam kraljevine SHS v inozemstvu, kakor tudi drugim korporacijam in gospodarskim organizacijam v naši kraljevini. Zato je inseriranje v njem priporočljivo in bo za trdnice najboljši reklamno sredstvo, zlasti še za špeditorske trdnice in za banke. Naročila inseratov — v obliki najmanj pol strani — se sprejemajo med uradnimi urami v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani do 31. julija tega leta.

— z Tedenski pregled zagrebskega žitnega trga. Zagreb, 14. julija. Lepo vreme ugodno vpliva na poljska dela in se upa, da bo žetva dokončana tekom tedna. Rezultati žetve so zadovoljivi. V Bački in Sremu se računa na povprečni pridelek pšenice 11—17 mtc na oral in se smatra žetev v teh krajih za zelo ugodno. Kvaliteta je istotako dobra in se ceni na 77—79 kg. mestoma celo 80—82 kg. Nasprotno je v Hrvatski slabša. Povoljni rezultati žetve so javljeni tudi iz Srbije in Bosne. Žetev ječmena je dovršena, kvaliteta v Srbiji se ceni na 62—63 kg. v ostalih produkcijskih krajih na 64—65 kg. Oves se je znatno zboljšal, koruza v Volvodini in Sremu se razvija lepo. V preteklem tednu je bilo poslovanje povsem pod vplivom vesti iz produkcijskih krajev in se je trgovalo samo za konsum najpotrebnejše blago. Cene so pri svetovnih tržiščih veliko nad paritetno in se pričakuje njihov padec po končanih delih na polju, ker postane dovoz lažji. Situacija na tržišču tekom preteklega tedna je bila sledeča: Za pšenico neznatna ponudba. Stara pšenica je trgovana začetkom tedna po 400—405, nova se še ni pojavila na tržišču, neoficijelno je notirala 375—365.50. Rž je skoraj brez prometa in notirala 350—362.50 ab natovorna postaja. Stare zaloge ovsu so izčrpane. Z ozirom na neznatne količine in slab letošnji pridelek je cena znatno poskočila in notira 300—325, postavno natovorna postaja. Za novi ječmen srbske kvalitete, ki prihaja v malih količinah na tržišče, se zahteva 260—265 Din. ab natovorna postaja, v težji 62—65 kg. S koruzo je bil promet najživljnejši. Ponudbe s strani producentov so izostale in na tržišče prihajajo edino zaloge iz rok trgovcev. Radi tega je poskočila cena od 275 na 295 do 300 Din. postavno natovorna postaja; za blago na potu, odnočno za promptno odpravljenost se je plačalo tudi 305 Din. Zaloge moke so izčrpane, ker je večina mlinov prenehala obratovati. Povpraševanja je mnogo, vendar je bilo blaga premalo, da bi zadovoljilo kupce. Cene so notirale: baza »0« proti kvaliteti 6.65—6.78, postavno natovorna postaja. Za blago na potu, pariteta Zagreb se plačuje 7.125 Din. Italijanski uvoz moke, zlasti v primorske kraje je znatno narasel. Otrobi postavno natovorna postaja so varirale od 1.25—1.40 Din.

— z Dobava latev in desk iz mehkega lesa. V pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 11. avgusta t. l. ob 11. uri dopolne licitacija za dobavo 310 m 3 latev (lati) ter 424.000 kom. desk raznih dimenzij iz mehkega lesa. Natančnejši podatki s predpisanimi pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— z Dobava bele moke. V pisarni intendanture dravske divizijske oblasti v Ljubljani se vrši dne 20. avgusta t. l. ob 11. dopolne prva javna ustmena licitacija glede dobave 10.000 kg čiste pšenične bele moke, tina št. »0«. Istim se predmetni pogoj interesantom vsak dan na vpogled.

Politične vesti.

— Koroščeva in Radićeva politika. Splitska »Pobeda« posvečuje Radićevi in Koroščevi politiki uvodnik, v katerem točno označuje razliko med Radićem in Koroščevo politiko. V članku prihaja do zaključka, da je Koroščeva politika in taktika državi mnogo bolj nevarna kakor Radićeva. »Pobeda« izjavja: »Radić dela politiko, s katero nasprotniku komadno proži popolnoma povoljne pogoje za izkoriščanje posamičnih situacij in celokupnega položaja: njegova nagla, brezmišlena in pasivna politika nima nikdar večjega efekta, kakor ga ima vžgalica, dokler nam ne zgori v rokah, ko jo drgnemo ob škatlici. Vžgalice izgoravajo druga za drugo, prvo takoj nadomesti druga, toda od nobene ne ostane ničesar drugega kakor mali brezpomembni črni ogelji. Poleg tega ima ta politika še to posledico, da zastruplja poštene narodne sloje... Na drugi strani pa je Koroščeva politika popolnoma drugačna: vztrajna in jezuitska, ona pomenja odgovoraj, od monarhizma, pa se spušča po avtonomizmu k federalizmu, separaciji in republikanstvu... Pod videzom realne parlamentarne politike spravlja dinamit v službeno politiko, a razstroj in strup v široke narodne sloje. O Radiću vemo, da ne priznava Beograda. Korošec sedi tamkaj, toda ne prestopa grozi s svojim odhodom. Radić je odkrit republikanec. — Korošec tudi pravi, da je republikanec, zna pa se tudi prilivovati monarhiji, toda doma izjavja besno propagando proti pravoslavni dinastiji. Na kratko povedano: Radićeva politika je bolj naivna in bolj utopistična, dočim je Koroščeva bolj neiskrena, bolj pritajena, bolj realna in zato tudi tem opasnejša. Korošec deluje pod zemljo, ali deluje sistematično po načrtu in z daleko uspešnejšimi sredstvi kakor Radić. Najglavnejše Radićevo orodje je demagogija, varanje ljudstva in objubljanje zlatih gradov. To je obenem dvorezni nož, ki bo preje ali sleje, pa gotovo posekal in zrušil onega, ki ž njim operira. Korošec ne hodi po tej poti, marveč izpopolnjuje svojo čvrsto organizacijo s polaganjem ali sistematičnim rušenjem državne avtoritete in z zvezanjem vesti poedincev in narodne mase na verske stvari, ki so ozko spojene s klerikalno politiko. V tem je razlika med obema voditeljema federalističnega bloka. Država je res v težkem položaju! Samo odločno vztrajanje na temelju zakona na eni in zbiranje vseh državi udanih elementov na drugi strani, samo to more rešiti državo iz te neugodne situacije, v tej borbi, ki je v bistvu borba na življenje in smrt.«

— Občinske volitve v Beogradu. Prvoizstancnemu sodišču v Beogradu je bila v ponedeljek predložena za potrditev radikalna lista lista za občinske volitve, na kateri kandidirata za župana Mihajlo Marjanović, advokat in za podžupana inženjer Miloš Pobić. Za občinske volitve, ki se vrše dne 19. avgusta vlada veliko zanimanje in je do sedaj priglasihih 2200 novih volilcev. Skupno število volilcev znaša 20.500.

— Dr. Wilfanova resolucija in izjava v rimskem parlamentu. Poslanec Wilfan je predložil pred glasovanjem o volilni reformi v rimski zbornici sledečo resolucijo, podpisano tudi od poslanca Stangerja: »Zbornica priznava primernost in potrebo zagotovitve zastopstva tujerodnim manjšinam.« — Izjavil je, da je lahko ta reforma tudi dobra, čeprav je izzvala tako živahne kritike in nasprotstva. Glavna stvar pa da je, na kakšen način se bo ta reforma izvajala. Govornik je poudarjal, da ne more imeti zaupanja, da bo s to reformo zagotovljena svoboda glasovanja, ko bodo vodili volitve organi, imenovani od vlade, ki je prišla na površje potom nasilja in ki se še vedno vzdržuje z nasilnimi in protizakonitimi sredstvi. Po njegovem mnenju bi se moralo poveriti v svrhu zagotovitve svobode glasovanja sodbo o volitvah kakemu sodišču namesto odesku za volitve, ki se pri svojem sklepanju ne more oprostiti raznih političnih vplivov. Povdarjal je tudi, da ta zakon odpravi pravico do zastopstva slovenskih manjšin v parlamentu ter obžaloval, da se držijo te manjšine v zasmeh priznanih in v pogodbah omenjenih pravic ločene od življenja države, kateri pripadajo in morejo vsled tega živeti v stanju potlačeniosti. Na koncu je govornik opozoril vlado na resne posledice takega položaja, ker bi bilo v slučaju, da bi se nadaljevalo s takim zatiranjem, slovensko prebivalstvo prisiljeno apelirati za zaščito svojih pravic na druge kulturne narode.

— 813.459 fašistovskih izkaznic. V zadnji seji velikega fašistovskega sveta v Rimu je poročal Marinelli o številni situaciji v fašije po pokrajinah vpisanih članov. Razdeljenih je bilo doslej 813.459 izkaznic, in sicer po pokrajinah takole: Lombardija 100.230, Toskana 82.526, Emilija 68.848, Piemonte 46.655, Benečija 46.503, Kampania 45.325, Albruzzi 37.446, Lazio 36.060, Puglia 35.100, Sicilia 26.021, Liguria 19.678,

Kalabريا 19.035, Umbria 14.567, Julijska Benečija z Istro 13.050, Marka 12.274, Basilikata 10.913, Sardenja 8.052, Tridentska Benečija 4.000, zunanjih fašistov je 4315, nacionalistom izročenihi žigosani izkaznici 150.000 in mladeniški predstazi 33.854. Vsega skupaj, kakor že navedeno, 813.459.

— Italijanski deželni zbor za — Dalmacijo. Zader, 18. julija. (Izv.) Na zelo svečan in pompoznen način je bil danes odprt italijanski deželni zbor za Dalmacijo. Za predsednika je bil izvoljen dr. Luigi Rotteri, ki je v daljšem govoru poveljeval zaslugi italijanskih osvoboditeljev za Dalmacijo. Po končani seji so bile manifestacije po mestu za — neodrešeno Dalmacijo.

JULIJSKA KRAJINA.

— Težkoče novega tržaškega škofa. Kakor že znano, je imenovan za tržaškopokoperskega škofa msgr. dr. Luigi Fogar, doslej profesor v goriškem semenišču. Novi škof je rojen v občini Podgora, pri soškem mostu tik goriškega mesta. Sedaj šteje 41 let. Fogarjeva družina je bila v vednih stikih s Slovenci. Zato tudi novi škof govori popolnoma dobro slovenski. »Istarska Riječ« pripoveduje, da se je dr. Fogar napram neki odlični osebi izrazil, da hoče biti na tržaški škofijski stolici pravičen do vseh. Ali njegovo stališče je v resnici še sedaj oteženo, še predno je nastopil svoje mesto, ker je proti njemu posilili fašistovski poslanec Giunta. Ta poslanec je že pred časom vodil v Rimu okoli uglednih osebnosti deputacijo, ki je zahtevala, da naj bo za škofa v Trstu imenovan uradni tržaški škof »Vita Nuova« Luciano Luciani, ki bi vodil tržaško - pokopersko škofijsko listo po navodilih fašistov, to je, da bi cerkev popolnoma potalljančila. Ali bo mogel dr. Fogar vzdržati fašistovski pritisk ali se mu bo moral vdati in mu biti pokoren v cerkvi?

— Z Goriškega. V prvi razred italijanske gimnazije v Gorici se je vpisalo 30 slovenskih dečkov. To pač kaže, kako potrebna bi bila slovenska gimnazija v Gorici. Pravično bi bilo da se opuste gimnazijski razredi v Idriji in se otvori slovenska gimnazija v Gorici. Ni dvoma, da se bo na slovenske dijakke v italijanski gimnaziji z vso silo vplivalo raznarodovalno, ali upamo, da kakor se pod prejšnjim režimom niso pomečevali, se ne bodo potalljančevali pod novim! — Iz Gorice se preseli v Videm v kratkem več najvažnejši železniški uradov. Tako podlega Gorici furlanskemu Vidmu. — V Dornbergu so proslavili 15. t. m. zelo svečano 60letnico tukašnje »Citaltice«. Nastopili so telovadni odseki iz raznih krajev. Po telovadbi se je vprizorila Pinčarjeva »Naša kri«. — Obrtno-nadaljevalna šola v Vrtojbi izkazuje dobre uspehe. Učenec je bilo 93. Razstava del je pokazala marljivost učencev in dobro strokovnost učitelstva. Tudi v Bovecu se je lansko leto otvorila obrtno-nadaljevalna šola, ki je bila za kraj zelo potrebna. Obiskovalo jo je 60 vajencev in 20 vajenk. Razstava šolskih izdelkov je bila zelo dobra.

— Dve strašni nesreči. V ponedeljek se je pripetila v Zavljah pri Trstu strašna nesreča. Lokomotiva pokoperskega vlaka je trčila v zadnji del voza, na katerem sta bili kmetici Ana Krizmančič in Uršula Cah. obe iz Črnege kala. Prehod čez železniški tir ni zavarovan in kmetici nista slišali prihajajočega vlaka. Voz je odletel več metrov daleč in kmetici sta obledeli ranjeni. Prepeljali so ju v tržaško bolnico, kjer je Krizmančičeva umrla, Cahova se morda reši. Druga nesreča se je pripetila v stari prosti luki v Trstu. Pri nakladanju težkih bal s tkaninami na neki parnik je neka bala padla s precejšnje višine nazaj na voz, katerega zadnji del je skočil kvišku in zadel delavca Iv. Gasparšiča pod vrat s tako silo, da se mu je vili iz ust curek krvi, ter se je onesvestil. V mestni bolnici je kmalu na to umrl.

— Avtomobilska nesreča. Na poti od Idrije do Svete Lucije je padel v Idričo avtomobil, v katerem je sedel goriški inženir Artur Marenzzi in njegov stric. Oba sta mrtva. Sofer je težko ranjen.

— Ker je umoril karabinerja je bil pred poroto v Gorici Tomaž Trpin iz Podbrda obsojen na 20 let ječe. Umor je bil izvršen v pretepu, v katerem je bil karabinjerški maršal Scano usmrčen, brigadir Perce pa ranjen. Državni pravdnik je naglašal, da je Trpin napadel karabinerja iz narodnega sovraštva.

Sokolstvo.

— Statistični odsek Sokolskega društva v Ljubljani (Narodni dom) naznanja, da bodo poslovali do predkida samo ob torkih in petkih od 19—20 ure v društveni odborovi sobi v Narodnem domu. Prosimo vsa, ki želijo držati teh odsekovskih uradnih ur, le informacije ali plačati članarino, da se lo-

Glasheni vestnik.

— Pevsko društvo Ljubljanski Zvon priredi svoj tretji letošnji pokrajinski koncert v soboto dne 21. julija t. l. svečer v Rogoški Slatini, četrti pa v nedeljo dne 22. julija popoldne v Laškem.

Turistika in sport.

— First Vienna FC. z S. K. Primoreje. V soboto in nedeljo gostuje v Ljubljani prvorazredni dunajski First Vienna FC. — Obe tekmi so vršiti na igrišču S. K. Primoreja, Dunajske ceste.

— Srbsko planinsko društvo. E se je začelo zadnja leta prav krepko razvijati, merava prirediti koncem tega meseca su svoje člane izlet v Kamniške planine. Če ne bo kakih vremenskih težav, pridejo naj si južni planinci dne 22. t. m. v Celje, koder nastopijo turo po Savinjski dolini, do Robanov kot, na Ojstrico, Kamniški gozd, Okrešelj, Skuta, Osnarvas v Koleno, Kopa.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 18. julija 1923.

— **Prihod kraljevske dvojice na Bled.** Danes se Nj. Vel. kralj Aleksander I. in Nj. Vel. kraljica Marija odpeljeta z dvornim vlakom na Bled.

— **V pričakovanju vselega dogodka.** Kakor poročajo beogradski listi, izide tokom prihodnjih dni uradno obvestilo, da je Nj. Vel. kraljica Marija v blagoslovljenem stanju.

— **Kdo je kriv? Neuspeh, ki so ga doživeli klerikalci s svojim Radičevim zavezništvom, živo peče.** Zato poizkušajo upravičiti svoje postopanje z vsemi mogočimi argumenti. Enkrat govore o verolomstvu radikalne stranke, drugi o demokratskih zahrbtnostih. Danes so si izmislili novo upravičilo. Pravijo, da so hoteli z zagreško konferenco ustvariti »homogeno državo« in »zapadnoevropsko demokracijo«. Danes je po tej klerikalni modrosti »Jugoslavija le konglomerat raznih ljudskih skupin, ki jih drži skupaj bajoneta! Radič in pa nastvarjanje homogene države! Klerikalci in pa zapadnoevropska demokracija! Kolikokrat so klerikalci in Radič izrekli, naj država rajši propade, kakor da oni le za piko odnehajo. S takimi frazami se torej ne da ničesar dokazati. Pač pa bomo »Slovencu« ponovili naše mnenje o krivdi sedanega klerikalnega neuspeha. Ta krivda leži v samih političnih voditeljih klerikalne stranke. Uspeh 18. marca jih je tako omamila in napihnil, da so si dovolili skrajno opozicijo takozv. radičevščine in postavili alternativo: ali popolna zadostitev naših zahtev ali pa razpad države oziroma federalistična borba do skrajnosti. Klerikalna stranka bi lahko postala ferment notranjega pomirjevanja, posredovanja med Zagrebom in Beogradom, uglaševanja Radičeve sprave z državno idejo, torej priprave na politiko doslednih uspehov. Mesto te zgodovinske mislije, ki bi jo lahko zavzela Slovenija, pa so se klerikalci zavezali na živne in mrtve z gosp. Radičem, v časopisu pa šli celo preko njega. Le od tod si razlagamo besnost, s katero že mesece blati vse, kar je jugoslovensko državne tre gre celo tako daleč, da pripoča odcepitve Makedonije od Jugoslavije. Ne govorimo meritorno o avtonomističnem programu, pač pa o politični taktiki klerikalne stranke, ki jo je ubrala po 18. marca. Mi pravimo, da je njena radičevska smer povzročila sedanji klavni neuspeh in moralni polom slovenske klerikalne politike. Jugoslavija potrebuje koncentracijskih pomirli-vih političnih sil, ne pa neupogljivega federalističnega ekskluzivizma.

— **Znameniti znanstvenik dr. Jovan Cvijič,** profesor na beogradskem vseučilišču, geograf svetskega glasu, pride koncem tega meseca v Slovenijo. Prepotoval bo Savinjsko dolino. Okrog 27. t. m. pride v Solčavo, odkoder odide v Logarjevo dolino in na Okrešelj. Ako posesti tudi Triglavsko pogorje, nam ni znano.

— **Prihod kraljeve garde.** Včeraj, v torek, ob 14.30 popoldne je prispela v Ljubljano iz Beograda kraljeva garda, ki je potem nadaljevala vožnjo na Bled, kamor prispe kralj tekot jutrišnjega dneva.

— **Odlični grški publicisti v Ljubljani.** V Ljubljano je prispel znani grški publicist in žurnalst G. Polyvios Lecos, ustanovitelj, lastnik in direktor velike mesečne revije, posvečene gospodarstvu, trgovini in industriji »Proche et Extreme Orient«, ki izhaja v Atenah. Revija je pisana v grškem in angleškem jeziku. G. Lecos, ki je posevil tudi naše uredništvo, potuje po Jugoslaviji z namenom, da vzpostavi med balkanskimi državami trgovske in gospodarske stike. Iz naše države odpotuje v Romunijo in Čehoslovaško, da tudi tamkaj prouči gospodarske razmere in da s svojo revijo pomaga ustvariti potrebne gospodarske vezi s temi državama. G. Lecos ima namen stopiti v stik tudi z našimi trgovskimi, finančnimi in industrijskimi krogi in poseti v to svrhu tudi tukajšnje Trgovsko in obrtno zbornico, običnem razpoložljiv trgovcem in industrijskim posebno okoliščino, v kateri imajo bo poljubne razloži v francoskem jeziku svoj program. V Sloveniji ostane 5-6 dni. Iz Ljubljane odpotuje na Bled. G. Lecos nas prosti objaviti, da je interesotno, ki bi se zanimal za vzpostavitev trgovskih stikov z Orško, prav rad na razpolago. Posete sprejema vsak dan v hotelu Union od 9.—10. in od 15.—16.

— **Občni zbor odvetniške zbornice za Slovenijo.** Pod predsedstvom dr. Danila Majarona se je vršil včeraj redni letni občni zbor odvetniške zbornice za Slovenijo. Predno je zbornica prešla na dnevni red, se je predsednik v prisrčnih besedah spomnil dolgoletnega neumornega in zvestega člana, pokojnega odvetnika dr. Ivana Tavčarja in pozval navzoče, naj počaste njegov spomin. Nato je pozdravil navzoče člame, zahvaljujoč se za obilno udeležbo in očrtal v glavnih potezah delo zbornice v preteklem letu. Sledilo je poročilo tajnika, iz katerega je razvidno, da ima zbornica sedaj 185 članov, od teh 63 v Ljubljani in poleg tega še 65 kandidatov. Pri dopolnitvah volitvah je bil izvoljen za podpredsednika dr. Janko Zirovnik, za odbornike dr. Ernest Karan, dr. Iv. Lovrenčič, dr. Fr. Rosina in dr. Karel Triller, za namestnika dr. O. Fetič in dr. M. Korun. Disciplinarni svet je bil izvoljen v prejšnjem sestavu. Med slučajnostmi se je govorilo o obračunih odvetnikov s strankami, ki se naj vrše redno vsako po-

lette in o zakasnitvi dostavljanja sodb vrhovnemu sodišču v Zagrebu, ki je posledica pomanjkanja tehničnih moči pri našem vrhovnem sodišču. V tem smislu bo zbornično predsedstvo interveniralo pri ministrstvu pravde.

— **V področju pokrajinske uprave za Dalmacijo** je razpisanih več mest drž. sreskih veterinarjev v IX. čin. r. Z običajnimi dokumenti opremljene prošnje je vložiti na veterinarsko oddeleženje pokrajinske uprave v Splitu do 15. avgusta t. l.

— **Gospodinjke, ki so imele dijake na stanovanju,** opozarjamo, da rabi Udrženje Jugoslovanskega Učitelstva za dneve od 4.—6. avgusta t. l. več prenočišč proti plačilu za učitelje in učiteljice, ki pridejo na kongres jugoslovanskega učitelstva v Ljubljani. Prenosišča so prijavitelj v pisarni Udrženja Jugoslov. Učitelstva v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, I. nadstropje, z navedbo, koliko sob in koliko postelj je na razpolago.

— **O incidentu v Splitu.** Nekateri naši listi so prinesli po zagrebških listih posneto vest, da je bil operni tenorist g. Leopold Kovač ob priliki predstave »Seviljski brivci« v Splitu izžvižgan. Nekaj dni po tem dogodku sem prijel pri S. Split ter se v kavarni Troccoli razgovarjal z g. Rijavcem, Turinškim, Tucakovcem, Hatzejem itd. o tem incidentu. Ker mi je na tem, da bi naša publika g. Kovača ne sodila napačno, pojasnjenju neprijetni slučaj po pripovedovanju zgoraj omenjenih gospodov. Gledališka uprava je objavila v listih in na lepkih, da poje Almarivo g. Rijavec. Ta pa je bil oni večer slučajno indisponiran. Za njega je vstopil g. Kovač proscot upravo, da to publiki pravčasno javi. Uprava pa tega iz bogvekakšnega vzroka ni storila in publika, videč, da je prevarana, je z žvižgi in hrupom demonstrirala proti nejavljeni izpremembi v zasedbi vloge grofa Almariva. Demonstracija ni bila naperjena toliko proti g. Kovaču, kolikor proti gledališki upravi. Ako bi ta publiki javila, da vstopa mesto obolevale Rijavca g. Kovač, bi publika znala to dostojno oceniti in bi g. Kovač po mnogostranskem zatrdilu doživel iskrene aplavze za tovariško pomoč in svoje petje. Upam, da je s tem stvar dovolj pojasnjena. — E. Adamič.

— **Spominska plošča ruskim žrtvam ob Triglavskih jezerih.** Naša prošnja glede spominske plošče ruskim žrtvam ob Triglavskih jezerih je našla odziv. Že včeraj je nam telefonirala znana narodna tvečka Alojzij V. d. n. k., da dá radevolje potrebno ploščo na razpolago in preskrbi tudi primeren napis. Danes pa se je zglasil v našem uredništvu g. Toman, lastnik takisto znane zavedne kamnoseške tvrdke in izjavil, da rad da potrebno ploščo na razpolago. Bodi jima na tem mestu izrečena iskrena zahvala! V pokritje stroškov za transport plošče in za ureditev groba je daroval tovar. g. A. Dečman v Ljubljani 100 Din. Iskrena hvala! Nadejamo se, da bosta oba plemenita darovalca našla obilo posnemovalcev. Nadaljna darila sprejema uredništvo »Slov. Narod«. Spominska plošča se slovesno odkrije dne 15. avgusta.

— **Veliko planinsko veselico** name-rava prirediti »Slov. planinsko društvo« v Bohinju pri »Zlatorogu« v sredo dne 15. avgusta. Po možnosti se priredi takrat posebni vlak v Bohinje.

— **G. Prepeluh povzija.** Dobili smo tole pismo: »Po naročilu g. Albina Prepeluha publicista v Ljubljani, Vas vlijudno pozivljamo, da priobčite v zakoniti obliki v prihodnji številki svojega cenjenega lista, z ozirom na dnevno vest v številki 159 »Slov. Narod« z dne 15. julija 1923, pod naslovom: »Krivita, kje je pravica?« sledeči popravek: »Ni res, da je Albini Prepeluh predsedal iz socialista v klerikalca. Res pa je, da je imenovan ostal slej ko prej enakega političnega prepričanja.« — Kakega pol. prepričanja je sedaj g. Prepeluh? Ali je socialisti? Socialistični listi so ga opetovano imenovali kapitalista in izjavljali, da nima več stikov s socialno-demokratsko stranko. Poleg tega je znano, da izdaja g. Prepeluh »Avtonomista«, ki ga financirajo klerikalci in katerega urednik je klerikalec, ki je obenem tudi sodrnik »Slovenca«. Iz teh ugotovitev lahko naša javnost spozna, kakšno je to »slej kot prej enako politično prepričanje« g. Albina Prepeluha!

— **Ivan Mihajlovič Zaikin.** Včeraj je prispel iz Maribora v Ljubljano svetovno znani atlet, prvovrstni rokoborec in aviatik I. M. Zaikin, ki bo nastopil te dni v cirkusu Renlow. Svojo sportno karjiero je začel Zaikin pred 7 leti v svoji domovini v južnoruskem mestu Caricinu na Volgi, kjer je njegova izredna fizična sila kmalu postala predmet splošnega zanimanja in občudovanja. Kot sin preprostih staršev je preživljal mlada leta v tesnih prijateljskih stikih z ruskim pisateljem M. Gorkim in slikarjem Kuzpcevom, ki je pozneje v spomin na te čase naslikal krasen portret svojega prijatelja, volškega bogatirja, kakor pravijo Zaikinovi nekateri rojaki. Njegov prvi nastop je bil 1904 leta na mednarodni atletski tekmi v Petrogradu, kjer je Zaikin kot poklicni rokoborec odnesel prvo nagrado. Stiri leta pozneje je sijajno zmagal na mednarodni tekmi v pariškem Casinu de Paris, kjer se je zbralo do 120 rokoborcev iz vseh držav. Kmalu potem srečamo Zaikina v francoski aviatični šoli, ki jo je dovršil 1912 leta. Med vojno se je kot izurjen aviatik udeleževal podružno leto vojnih operacij in je bil za hrabrost deležen najvišjega priznanja pokojnega carja Nikolaja II. Zaikin pa je znan ruski in deloma tudi evropski javnosti ne samo kot svetovni prvak v rokoborbi, marveč tudi kot velik prijatelj sporta sploh in marljiv odkritelj mladine. Lansko leto je bil v Franciji in Italiji, v letošnji sezoni pa je dobil povabilo in

Amerike. Italijanska javnost ga spočeta ni sprejela posebno prijazno, ker li je dobro znano, da je Zaikin vnet slovanofil, ko pa je premagal italijanskega atleta Carlo R6. je zaslovel tudi v Italiji. Kot pristen Rus z vsemi vrtilinami široke ruske duše Zaikin v svoji stroki ne posnema drugih atletov, ki iščejo uspeha v zunanjem efektu in delujejo na gledalčovo čustvo. Njegov nastop je povsem miren, premišljen in hladnokrven in se omejuje le na zares čudovito in nenavadno fizično silo. Med potjo v Francijo se je lansko leto ustavil v Jugoslaviji in je mi mogrede gostoval tudi v Ljubljani tako, da njegovo ime našemu občinstvu ni tuje. Ljubitelji težke atletike bodo imeli te dni lepo priložnost ogledati si tega znamenitega Rus-a in njegovo legendarno moč.

— **Dve veliki eksplozivni katastrofi v Bitolju in Kragujevcu** vnovič kažejo na veliko važnost in nujnost, da se odstrani skladišča municije z ljubljanskega polja. — Pisalo se je o tem že mnogo, sklepalo v občinskem svetu, govorilo na shodih in v parlamentu, a ostalo je doslej vse pri starem. Nekaj municije se je prepeljalo v neke barake pri Zalogu in s tem le še pomnožila nevarnost — zlasti nepregledne nasledke bi imela in bi terjala na stotine človeških žrtv, ako bi se eksplozija pripetila v hipu, ko bi pasiral kak potniški vlak ogroženo mesto. — Tudi Kamnik, to prijazno mestec, ki je cilj mnogim letoviščarjem in izletnikom, je v vedni nevarnosti po bližnji smodnišnici in municijski zalozil. Res, da predstavitev teh zaloz zahteva mnogo finančnejše stroške, a ti bi se pač zelo izdatno olajšali, ako bi uporabljali pri zgradbah pri okoliših, ki se morajo napraviti v varstvene in omejitvene namene, poleg voljakov zlasti kot delavne kazine. Naj se za te nvede nekaj »kuluk« in im čas te robote dvojno šteje pri kazni. Vsekakor je treba tudi decentralizacije, ker skušna uči, da eksplozija ne ostane omejena na en objekt, ampak se razširi na vse bližnje. S tem je nevarnost večja, a tudi škoda ogromnejša. Škoda znaša vedno okrogne milijone in že zaradi tega je treba, da se razdele ta skladišča na več krajev, ki pa morajo biti tako izolirana, da ne prete prebivalstvu. Tem zahtevam se morajo ukloniti vsi vojaški pomisleki glede transporta itd., saj take težkoče dandanes niso nepremagljive. Narod pri takih prilikah rad sumniči kake tuje sovražnike, da hočejo s tem zmanjšati vojaško moč naše države, no, to se ne da dokazati, vendar pa je možno, da je tudi ta prislovica resnična. — Glas naroda — glas sinu božjega.

— **Celjske vesti.** Težkoče v industriji. V prihodnjih dneh bo v Celju radi denarnih težkoč prodano neko večje ravnoski industrijsko podjetje. — V Priušufu dom na Okrešlju so vlomili tatovi ter odnesli vse, kar se je dalo odnesti. Ukradli so med drugim tudi 13 ruhih in 15 kg sladkorja. Tatovi so bili nabrži domačini. — Manufakturno trgovino K. Paik na Kralja Petra cesti je prevzel trgovec M. Pšenčnik. — Celjski skauti oddidejo jutri v četrtek na 10 dnevno tabornoravanje v Logarjevo dolino. — Zlatomašo bo v nedeljo slavil pri sv. Jožefu nad Celjem znani misijonar Kitak. V nedeljo je istotam imel novo mašo g. Radovan Jošt, brat zdravnik dr. Zorana Jošta iz Zaleca.

— **Mariborske vesti.** Veliki neurje na Stajarskem. Iz Maribora nam poročajo: Dočim je šla v ponedeljek dopoldne od zapada nepričakovano prihrumela nevihta mimo preko Maribora in je le mirno deževalo, se je v okolici med Grobelnim in Ponikovo utraj oblak. Naliv je bil tako silen, da je voda še v nočnih urad tudi ob progi stala izredno visoko. Hudi nalivi so bili v okrožju Rogaske Slatine, vendar niti približno ne tako veliki, kakor pri Ponikvi. — Vtopljeni župnik Baznik najden. V ponedeljek se je v Mariboru razširila vest, da so enega izmed štirih pone-srečencev že našli. Ta vest je prišla tudi v lokalne liste, v katerih je bilo čitati, da so v Breznem pri Selnici iz Drave potegnili enega izmed mlajših dveh duhovnikov. Čeprav si je vest sama ob sebi nasprotovala, ker Brezna pri Selnici ni, vendar je povzročila, da so se sorodniki in znanci obeh bogoslovcev v torek zjutraj napotili proti Fali. Ugotovili so, da so pri Sv. Lovrencu na Pohorju našli utopljena popolnoma brez oblike, ki se je moralo najbrže pri kopanju že pred dalj časom ponesrečiti. Pač pa se Vašem dopisniku od merodaj. strani zatrjuje, da so v torek zjutraj ob 7. tudi pri Sv. Lovrencu iz Drave potegnili enega izmed štirih utopljenih duhovnikov. Voda ga je že tako spremenila, da ga ni bilo več spoznati. Nahaja se še v popolni svoji obliki razen klobuka. Po papirjih, katere so pri njem našli, se je konstatiralo, da je utopjenec ponesrečeni župnik Baznik. Pri sebi je imel še vse, tudi zlato uro z verzič in baje še eno srebrno uro ter denarja okrog Din. 900.—. Prepeljali so ga v mrtvašnico k Mariji v Pušavi. Zastrazena sta oba Dravska brega pod nazorstvom orožništva. Tovarna Fala je takoj po nesreči pri električni centrali zastavila mreže, da utopljenci, ako bi jih voda zanesla tako daleč, ne pridejo preko tovrn. — Tržne cene v Mariboru. Novi tržišni cenik z dne 15. julija izkazuje na vnovdem mestu po dolgem času zopet enkrat skromno padanje cen za meso. Goveje prvovrstno 24—25 Din do sedaj 26—27.50, drugovrstno 22—23, do sedaj 24—25, II. vrstno 18—20, do sedaj 21.50—23; telečna 24—25, do sedaj 25—26; II. vrstna 20—23, do sedaj 20—24. Temu primerno so padle cene tudi pri mesnih izdelkih. Pač pa je konjsko meso v ceni poskočilo in sicer I. vrstno od 10—12 na 12—15 Din in II. vrstno od 9 na 10—12 Din. Značilno je glede cen pri kozah. Dočim se je konjsko meso podražilo, so ostale cene koz-am iste, namreč do 75 D komad in dočim je ceno mesu padla, so se kože podražile in sicer: od 17.50—20 na 20—22.50 I. kg govejih kož in od 22—30 na 23—30 kg telečje kože, I. kg kozorjeve usnja dosedaj 105—160, sedaj 105—190. Cena piščančje je padla od

30 na 15 za male in od 40 na 30 za velike. Mleko in mlečni izdelki so ostali pri prejšnjih cenah. Češnje so se, ker gredo h koncu, zopet podražile na 16 Din. kg. Da se ta cena ne opazi, so modre branjeve znasle drugi modus, označujejo namreč cene v četrtili kilogramu. Pri speceriskim blagu ni opaziti posebnih sprememb. Le sladkor v prahu se je podražil od 27—28, za to je padel v kristalu od 25 na 24, v kockah od 27 na 26 Din. Kvas od 29—35 na 26 Din. Značilna špekulacija se opazi tudi pri žitu. Ob času žetve, ki je letos povprečno dobra, je cena ostala pri starih cenah, podražila pa se je — namesto pocenila — moka, n. pr. št. I. od 7 na 7.25, št. IV. od 6.50—7, št. VI. od 5.75 na 6 Din. Ajdova prva od 9 na 10 Din. Krma: dosedaj 75 do 200, sedaj 75—100. Ovsnena slama dosedaj 100—125, sedaj samo 100. Pri zelenjavi se opazi kljub ugodnemu vremenu je nezaten padec cen. — Čehoslovaški vlak, takozvani Doležalov vlak iz Prage je v torek popoldne pripeljal v Maribor nad 300 čehoslov. potnikov, ki potujejo večinom v Bakar.

— **Rešitelj dveh življenj in finančni svetnik.** Včeraj, dne 17. julija, je finančni svetnik S. Sušec, ki je stal na obrežju Ljubljane, kjer se odcepi Grubarjev kanal, opazil, da sta dva dečka (10 in 13letna) ponovno zginita pod vodo in se zopet prikazala na površje. Videč, da se skupno borita s smrtjo, je skočil imenovan finančni svetnik obut in oblečen v valove Ljubljanske reke in jih sam v smrtni nevarnosti potegnil iz vode.

— **Zopet trije utopljeni v Savi.** Sava letos skoraj dnevno zahteva svoje žrtve. Pri Zagrebu so včeraj potegnili iz vode dve trupli. Prvo je truplo nekega 20—30 letnega moškega, katerega identiteta se še ni mogla doznati. — Pri Božjem Prudu je bilo potegneno iz Save truplo 15letnega dečka. Po obliki sodeč, ki jo je imel na sebi, je moral biti deček barvarski, mehanični ali kovarski vajenec. — Nadalje je bila v kabini mestnega kopališča najdena obleka, ki je vsebovala legitimacijo na ime Ludvig Cvetko. Njegovega trupla do sedaj še niso našli.

— **Izpred sodišča.** Ze večkrat predkaznovana stara tatica Marija Logar, ki je šele pred kratkim odsedela 5letni zapor, je bila te dni pred senatom obsojena na 3 mesece ječe in 16.000 K globe, ker je trgovki Mariji Sever ukradla večjo množino raznih predmetov, v vrednosti več tisoč kron. Zanimivo je, da je obtoženka skušala krivdo zvaliti od sebe in je obdolžila neko drugo pošteno osebo.

— **Radi dedščine umoril 3letno dete.** — Dne 1. t. m. je bilo v Kupi pri Brodarcu potegnjeno iz vode utopljeno dete, staro okoli 3 in pol leta. Kasneje se je ugotovilo, da je dete sinček Mije in Dore Erdeljca iz sela Statine v občini Neretvi. Splošno se je mislilo, da je dete samo padlo v vodo. Med tem se je policiji v Karlovcu prijavil Nikola Erdeljac iz Stativa, ki je izpovedal, da je on malega Josipa sunil v vodo, ker mu je bil na poti radi dedščine. Pri tem ga je videl deček Mirko Erdeljac, kakor je se slednjega treščil v vodo, vendar se je ta rešil. Erdeljac se je sam prijavil policiji, ker ga je pekla vest.

— **Blaznik umoril paznika.** Celovec, 18. julija (Izv.) V tukašnji deželni nočnici je bil včeraj popoldne izvršen strašen umor. Paznik Šapek je hotel odvesti umobolnega Lipovnika pred komisijo, ki naj bi preiskala njegovo duševno stanje. Med potjo je Lipovnik z nožem prerezal pazniku vrat. Ostrina noža je zadela arterijo tako, da je smrt takoj nastopila. Umorjeni Šapek je bil 36 let star, zelo vesten paznik in zapuščal ženo in otroke. Morilno orodje je bil skrhani nož, ki ga je blaznik neopaženo ukradel in sam nabrusil. Ko ga je paznik vodil pred komisijo, je divjala zunaj nevihta. Tik, predno je norec prerezal Šapku vrat, je udarila strela v strelcov zavoda.

— **Ugodil je vsem zahtevam modernega pisalnega stroja edinele »STOEWER«,** zastopstvo Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. L. — Nad vse agilen in zaslužen naroden delavec je radi opustitve nekega državnega urada brez službe. Opuščen je izučen v knjigovodstvu ter kmetijstvu in mu je izstavljeno tako od predstojnika urada, kakor tudi od Jugoslovanske Matice najboljši izpričevalo. Ker je opuščen uradnik begunec in poročen, ga je nezaslužen odpust spravil v nadvse težaven položaj. Zato se obračamo do slovenskih podjetnikov, zlasti veleposrečnikov z nujno prošnjo, če bi mogli takoj nastaviti opuščenega uradnika. — Ponudbe sprejema naše uredništvo ali pa »Jugoslovanska Matica« v Ljubljani.

— **Mesto venca na krsto svojega draga prijatelja** polkovnika Janka Vukasovića je daroval glavni urednik »Slovenskega Naroda« Rasto Pustoslemšek 100 Din za spominsko ploščo ruskim žrtvam ob Triglavskih jezerih.

— **Za spominsko ploščo ruskim žrtvam** ob Triglavskih jezeru je nam poslal g. Iv. Gregorič z Rakca 10 Din. Hvala!

Društvene vesti.

— **Dobrovoljci v četret 19. t. m.** ob 20. se vrši v pisarni Saveza mesečni sestanek, na katerem poroča predsednik prof. L. Vagaja o konferenci v Beogradu. Radi važnosti sestanka je udeležba v Ljubljani bivačih članov obvezna.

— **Klub trgovskih akademikov v Ljubljani** sporoča svojim članom, da se namerava poučna ekakurzija v Srbijo vrši početkom avgusta. Člani in članice, ki se nameravajo potovanja udeležiti, posebno oni, ki so pripravljani sprejeti v to svrhu izdane nabiralne pole, naj se takoj javijo. — Prijave sprejema in daje eventualna pojasnila Frano Zalar, Resljeva cesta 25/II.

— **»Bratstvo«** priredi v nedeljo dne 22. t. m. pešizlet skozi lški Vintgar na Kravovo. Šestanek ob trizetrt na 5. zjutraj pred šolo na Prulah. Odhod točno ob 5. Povratek z večernim vlakom iz Vel. Lašč. Priglasenje sprejemata in dajeta pojasnila brata Kozinc in Kravov.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

OBOROŽENA MOČ — POGOJ MIRU

— Berlin, 17. julija (Izv.) Lokal Anzeiger javlja iz Pariza: Maršal Haigh, svetovni vrhovni poveljnik angleške armade v Franciji, je imel 16. tm. v Londonu velen značilen govor, v katerem je dejal:

Anglija bo lahko le tedaj nresničila in ohranila svoje ideale miru, če bo dobro in zadostno oborožena. Narod brez orožja ne more nikdar priporiti spoštovanja in prijateljstva pri svojih sosedih. Anglija se mora znati braniti in vsi vemo iz leta 1914., kaj pomena država nezadostno oborožena.

Maršal Haigh je v nadaljnjem svojem govoru zahteval, da mora Anglija skrbeti za moderno oborožitev, ker edino na ta način bo lahko varovala svoje interese in ohranila svetovni mir.

PAPEŽEVO DARILO NEMŠKIM DIJAKOM

— Berlin, 18. julija (Izv.) Kakor poroča »Kölnner Zeitung« je papež naklonil nemškemu dijaštvu darilo v znesku 100.000 lir.

PRED ODGOVOROM ANGLIJE NEMČIJ

— London, 17. julija (Izv.) Po poročilu Reuterjevega urada še vedno strokovnjaki proučavajo vsebino odgovora, ki ga poda angleška vlada na nemške zadnje propozicije glede ureditve reparacijskega vprasanja. Hkratu z odgovorom se sestavi nota, ki se ima izročiti zaveznikom. V noti bodo enavedeni predlogi Anglije, ki jih namerava staviti za rešitev reparacijskega problema.

HORENDNO POVIŠANJE POŠTNIH PRISTOJBIN V AVSTRIJI

— Dunaj, 18. julija (Izv.) Izdeluje se načrt za povišanje poštinih pristojbin. Vse pristojbine se povišajo za 50%.

PRVA ZNAMENJA ZA MIR V ORIENTU

— London, 17. julija. (Izv.) Reuterjev urad objavlja, da so štiri edince britanskega brodograd, ki so bile pridelljene angleškemu sredozemskemu brodogradu za akcijo v Dardanelah, dobile ukaz, se povrtni na svojo prvotno bazo v Britanijo. To brodograd je že zapustilo morskoe ožine.

POLITIČEN GOVOR POLJSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA

— Krakovo, 18. julija. (Izv.) Na kongresu polske ljudske stranke v Tarnovu je imel v nedeljo ministrski predsednik Witos daljši politični govor, v katerem se je zelo ostro izrekel proti narodnim manjšinam in v katerem je omenjal, da bo varnost Poljske zasigurana, če bo znala svoj vpliv razširiti proti vzhodu.

Borzna poročila.

— Curih, 18. julija. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.05, Berlin 0.024, Amsterdam 225.50, Newyork 5.72, London 26.28, Pariz 33.45, Milan 24.52, Praga 17/16, Budimpešta 0.06, Bukarešta 2.95, Varšava 0.0045, Dunaj 0.00874, avstrijske žigosane krome 0.008174, Sofija 2.95.

— Trst, 17. julija. Beograd 24.90, Praga 70.—, Pariz 136.—, London 107.50, Newyork 23.30, Curih 403.—.

Poizvedbe.

— Gospod Z. ki je našel jopico v Kamniški Bistrici in napisal listek, se prosi za naslov, Milena Koderman, Dalmatinova ul. 2.

— Pri veselic v Borovnici mi je izgubila na neznan način iz moje ročne torbice železniška legitimacija pod tmenom Kristine Jurša. Prosti, da se jo takoj vrne v upravo »Slov. Narod«.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠER.
Odsodovni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

— **Samostojna dama — tuška,** želi znanja z inteligentnim in karakternim gospodom radi skupnih izletov in sprehodov. Cenjene ponudbe pod »Slučaj« na upravo »Slov. Narod«. Upoštevalo se je resne in v vsakem oziru odkrite ponudbe.

Objava.

Podpisani upravni odbor izjavlja, da so pri Jadranski banki a. d. Beograd deponirane delnice te banke, ki se bodo v smislu sklepov Jadranske banke Trst po provedeni reintegraciji kapitala tega slednjega zavoda, izročile vsem dosedanjim delničarjem Jadranske banke Trst in to v razmerju 1 : 1.

Italijanska vlada je že odobrila sklepe občnega zbora Jadranske banke Trst od 14. t. m. Vsled tega je tudi že sklicana prva seja novega upravnega odbora Jadranske banke Trst, ki bo določila čim prejšnji termin vplačevanja novo emitiranih delnic Jadranske banke Trst, pridržanih potom opsijske pravice pred vsem dosedanjim njenim delničarjem, kakor tudi brezplačne zamenjave starih delnic te banke za delnice Jadranske banke Beograd.

Upravni odbor
Jadranske banke a. d. Beograd.

BERSON
gumaste pete in gumasti podplati
so se pocenili!

Učenca
SPREJMEM TAKOJ V TRGOVINO Z ŽELEZNINO, starega 14 let in ki je dovršil vsaj osnovno šolo z dobrim uspehom. — FRAN GUSTIN, METLIKA. 7134

Ugodna prilika!
MOTORNO KOLO »Motosa« ceeha, 1 1/2 HP, lahko in v dobrem stanju, z novo pneumatico, SE PRODA samo za 3500 dinarjev. — Ogleda se pri K. Blauk, Hrenova ulica 17. 7319

Mesta kontoristinje
NA DEZELI IŠČE GOSPODICA marljiva in vestna, veča vseh pisarniških del (vse strane z knjigovodstvom). — Ponudbe pod »Zanesljiva/7353« na upravo »Slov. Narod«. 7343

Damski krojači,
šivilje in vezilje!
(Stickerinnen). Le prvovrstnim močim SE ODDA stalno DELO NA DOM. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 7343

Tražimo na veliko
opetke konoplje, kudlje, lana, vune, stare kosti, rogove, staro željezo, bakra i aluminij. — Pisane ponude uz naznaku vrste, količine i cijene poslati na naslov: »Omila«, tehničko-komercijalna poslovica Miletić i Drugovi, Beograd, Ulica Bana Strahinića 30. 7312

Vizitke in kuverte
priporoča
Narodna tiskarna
v Ljubljani.

Najugodnejša prilika
za nakup drv!
Valel pomanjkanja prostora ODDAJAM PO ZNATNO ZIZANI CENI
DRVA
trda in mehka (odrezki od žage in parketov) v vsaki množini. Pri večjem naročilu se dostavijo drva tudi na dom. — Ivan Štuka, tovarna parketov in parna kupa, Ljubljana, Metelkova ulica 4. Telefon št. 244. 6993

Občinstvo pozor!
Od danes naprej
I. vrstno goveje meso Din 18—
II. vrstno goveje meso Din 17—
na moji stojnici oštrik Zmajevskega mesa.
S spoštovanjem
JAKOB OTRIH,
mesar.

Dve natakariči
(DONASALKI) SE SPREJMETA v restavraciji na glavni kolodvoru v Ljubljani. 7396

Pisalni stroj,
skoro nov, z vidno pisavo SE CENO PRODA. — Ponudbe na naslov: Jordan Zlatkovič, Lazarevac, Srbija. 7407

Spretna deklica
poštenih staršev SE SPREJME ZA LAHKO DELO. Plača čez 14 dni. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 7410

Prodajam dva težka
rabljena tovorna voza.
Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 7412

Dobrodoča pekarija,
zraven tudi nekoliko posestva, SE PRODA. — Ponudbe pod »Ugodnost/7405« na upravo »Slov. Narod«. 7395

Prodajo se trije dobro
ohranjeni vozovi.
(dva na peresih »Federwagena«, eden težak »samec«). Poizve se: Franc Kotnik, Glince št. 10. 7395

Zamenja se strojnica
na nogo za transmisijsko strojnico.
Ponudbe na: Auto — Floriančič — Ljubljana. 7390

Zobotehnik,
perfekten pri delih na zlato in kavčuk, tudi operativno spreten, IŠČE MESTA. — Ponudbe pod »Zmožnost/7376« na upravo »Slov. Narod«. 7390

Lepa meblovana soba
z električno razsvetljavo SE ODDA s 1. avgustom solidnemu samostojnemu gospodu za stalno; najraje bančnemu uradniku. — Ponudbe pod »400 Din/7375« na upravo »Slov. Narod«. 7390

Išče se stanovanje
V NOVI VILI za novo poročeni par, obstoječe iz treh sob in drugih pritlik. — Najemnino plačam za eno leto naprej. Ponudbe pod Stanovanje/7392 na upravo »Slov. Narod«. 7392

Trgovski pomočnik
mešane stroje, dober prodajalec in izločevalnik, vojaške proš. SE SPREJME. — Prednost ima manufakturnist.
JANKO KLUN, trgovina z mešanim blagom, Slovenjgradec. 7367

Blagajničarka
s prakso IŠČE MESTA v večji trgovini ali hotelu v Sloveniji ali na Hrvaškem; event. tudi kot pisarniška moč. — Ponudbe s navedbo plače pod »Blagajničarka/7394« na upravo »Slov. Narod«. 7394

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in kuhinje, proti dobri nagradi, v centru ali na periferiji mesta IŠČE ZAKONSKI PAR. — Pisane ponudbe pod »Mesto ali periferija/7374« na upravo »Slovenskega Naroda«. 7374

Lepa vila na Bledu
ZA HISO ALI VILO V LJUB. (vrt in njiva), takoj na razpolaganje, SE PRODA ALI ZAMENJA S HISO ALI VILO V LJUBLJANI s prostim stanovanjem. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 7380

Hiša z vrtom in njivo
SE ODDA V NAJEM, in sicer popolnoma brezplačno za 5 do 10 let po dogovoru, dotičnemu, ki jo primerno popravi. — V Smartnem pri Litji, tri minute od cerkve. — Pojasnila daje gostilna Božič, Trbovlje II. 7386

Kot vajenka
v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani za tri leta učne dobe ZELI VSTOPITI 15 letna DEKLICA (hči premožnega posestnika), ki je doživela dva razreda meščanske šole v Ljubljani. — Ponudbe pod »Močna in zanesljiva/7372« na upravo »Slovenskega Naroda«. 7372

Veleprostorna klet
SE ODDA TAKOJ V NAJEM. — I. Goljevšek, Spodnja Šiška, Kolodvorska ulica 181. 7382

Večja gostilna
S STANOVANJEM v Ljubljani SE ODDA TAKOJ. Ponudbe pod »Gostilna/7391« na upravo »Slov. Narod«. 7391

Stanovanje
ODDAM DOTIČNEMU, KI MI PRESKRBI GOSTILNO. — Ponudbe pod Dobro dočja/7365 na upravo »Slov. Narod«. 7365

Kot gospodinja
želim vstopiti k gostilničarju samcu. Stara sem 30 let, močna in zdrava. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda«. 7366

Strojinik
išče dela k motorju na surovo olje; več je tudi električnega popravila. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 7381

Spalna oprava
ZA SAMCA, kompletna, SE PRODA radi pomanjkanja prostora. — Ogleda se lahko vlak dan. Dalmatinova ulica št. 13, I. nadst., levo. 7384

Službo išče gospodična
s šestletno prakso za trgovino jestvin. — Govori slovensko, nemško in italijansko. — Ponudbe pod »Tržačanka/7369« na upravo »Slov. Narod«. 7369

Prosta stanovanja
za več let si morejo dobiti stranke, ki na svoje stroške postavijo četrto nadstropje na hišo v središču mesta, na lepem kraju. — Resni reflektanti naj naslovijo svoje naslove na upravo »Slov. Narod« pod »Tri stanovanja/7389« v svrhu nadaljnjih pogajanj. 7389

Pošteno žensko osebo
(neomazeno ali vdovo) s precejšnjim kapitalom IŠČE mlad inteligenten VOJNI INVALID. Tej bi hotel pomagati pri ureditvi ranj za kakšno koncesijo, katere ženske same ne dobijo. Dobiček bi si potem delila. — Ponudbe pod Zvestost/7393 na upravo »Slov. Narod«. 7393

Sprejme se
kontoristinja
večja vseh pisarniških del ter zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Nastop takoj ali s prvim avgustom. Plača po dogovoru. Lastnoročno pisane ponudbe v obeh jezikih na upravo Slovenskega Naroda pod Stalna služba 7377. 7377

Dva zanesljiva
strojnika
za kompresor in benzin-motorje sprejme takoj SLOGRAD d. d. Ljubljana. 17.000

raznih najpotrebnejših trgovskih i tehniških izraza sa objašnjenjem njihova značenja pod naslovom »Terminologija trgovskih znanih« druga naklada upravitelja. Pouzdom šalje: Privredna knjižara, Zagreb Peščenica VI, br. 9/G Knjižare dobivajo veliki popusti!

Prodajam vinsko posodo
za transport iz klanega hrastovega lesa I. vrste od 5 do 7 hl (Din 3.— za 1 l. — Vpraša se: Mihajlo Ivanović, Zagreb, Frankopanska ulica 8. 7093

PRODAM iz lastne roke DOBRO VPOLJANO
trgovsko podjetje
z lepimi pisarniški prostori v središču Ljubljane. — Ponudbe pod »Trgovsko podjetje/7385« na upravo »Slov. Narod«. 7385

Pozor!
Več otroških vozičkov, kolesa z gumo se po ceni prodajo že od 250 Din. Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 5189

STEZNIKE
(moderac)
po životni meri priporoča Ana Hutter Dunajska cesta 6-II poleg lekarne Piccoli.

„Color“
najboljša, neškodljiva BARVA ZA LASE.
Glavna zaloga drogerija A. KANC, Ljubljana. — Razpošilja tudi po pošti. 2922

Trboveljski premog
in drva
stalno v zalogi vsako množino.
Družba ILIRIJA
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220. 2243

Žutaste vreče
vseh vrst že rabljene, garantirano brez lukenj (Lochfrei) se dobe po zelo nizki ceni v vsaki množini pri Bratru Kudelja d. d., Novisad.

Naprodaj je HIŠA
s KOVAČNICO, katere je primerna za vsako obrt, bodisi tudi za trgovino ali gostilno. Je v dobrem stanju, v prijaznem kraju ob kamniški železnici, četrte ure oddaljena od železniške postaje. Obstojijo iz treh sob, kuhinje, kleti, hleva, dve obokani. Dalje pod, šupa, dvorana, svinjak in kovačnica, ki njive v izmeri nad 9000 m², štiri parcele gozda, približno 8000 m² in ob hiši nekoliko vrta. Najnižja cena je 160.000 dinarjev. — Ker je cena zelo ugodna, se bo oziralo samo na resne kupce. — Ponudbe pod »Nikoli več tako ugodne prilike/7047« na upravo »Slov. Narod«. 7047

Premog
Oglje
Drva

Mesto hišnice
IŠČE VDOVA s 17 letnim sinom: vajena je vsakovrstnega dela. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 7383

Nadkonobar!
Govorim 7 jezika tražim mjesto. — Ponudbe pod »Nadkonobar/7337« na upravo »Slov. Narod«. 7337

Iščem posojila
100 do 125.000 Din
PROTI VKNJIZBI NA POSESTVO, katero je vredno do 3.000.000.— kron, takoj poleg posestva je velika njiva in vrt. — Inventar je vreden 400.000 kron. To vsoto potrebujem za povečanje slavnikaškega in klobučarskega obrta. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 7336

40000 blejskih razglednic
v osmih vrstah barvaste (kromosvetlostisk) po najnižji ceni prodajata
Braća Bralić, Virovitica.

Oznanilo.
Različni elektromaterijal (obločnice, patrone, spojinke, varnostne zamaške, vtikalce, vtikalne škatlice itd.) prodaja po ceni Strojitelja, lesna in kemična industrija d. d., Polzela pri Celju. 7368

Hiša na prodaj.
Prodaja se pritlična hiša v Zg. Šiški ob glavni cesti, pripravna za vsako obrt, posebno priporočljiva bi bila za pekarsko obrt, ker cela občina te obrti je navezana na Sp. Šiško. Natančno se poizve Fr. Zajec, Zg. Šiška 105.

Pozor, trgovci!
Z razpečavanjem pri sedanjih draginjah vsaki družini neobhodno potrebne konzumne predmete dosežete stalen in obilen zaslužek.
Pismena pojasnila daje
M. Mušič, Ljubljana,
Šelenburgova ulica št. 6.

Josip Petelinc
LJUBLJANA, So. Petra nasip 7.
Priporočamo na veliko in malo galanterijo, nogavice, razne sukanec, gumbe, čipke, vezeno, sprehajalne palice, kravate, srajce, čevljarske in krojaške potrebščine.
Najnižje cene. Postrežba točna.

Aluminijevo in emajlirano
kuhinjsko posodo
železne potrebščine za stavbe, razna orodja za obrtnike, stroje za poljedelstvo, štedilnike, vse vrste oblikov in žag ter vse drugo v železninsko stroko spadajoče blago dobite po znižanih cenah pri novo ustanovljeni tvrdki

Triglav, Stanko Floriančič, Ljubljana.
Sv. Petra cesta št. 35 (preje Menclingerjev lokal).

Podpisana tvrdka prodaja:
Trboveljski I. premog
in bukovo oglje
iz svojega skladišča na juž. kolodvoru, ter suha, trda in mehka drva rezana v dolžino za kuhinjsko uporabo iz svojega skladišča na Zelenem hribu.
Premog in oglje se oddaja v detajlu v vrečah ali en gros v celih vagonih z 10% popustom od fakturnega zneska za združene odjemalce ali posameznike.
Vsa goriva se odpremiijo po želji po naših vpregah na dom.
Naročniki naj se javijo pri podpisani tvrdki:
„IMPEX“
ekspozitna in importna družba d. d. v Ljubljani
Krekov trg št. 10, I. nadstropje.

Amerikanci!

Prodaja se prvovrstni hotel s kavarno, gostilno in mesnico po ugodni ceni. Popolnoma moderno urejene sobe za tuje, kompletna strojna hladilnica z električnim pogonom, posebni oddelki za pivo, meso, izdelovanje umetnega leda, velika gospodarska poslopja, v zelo prometnem trgu severne Slovenije. Vselitev mogoča takoj ali po dogovoru. Takoj potreben kapital Din 750.000.—, ostanek po ugodnih pogojih. Pismene ponudbe pod »Dober kup«, na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.